

Pobyt v sociálních službách zdraží. Na ulici neskončíte, slibují domovy seniorům

14. prosince 2022 19:03

Za pobyt v sociálních službách si lidé od nového roku připlatí. Ministerstvo práce a sociálních věcí totiž připravilo novou úhradovou vyhlášku, která byla před několika dny schválena. Důvodem jsou drahé energie a potraviny. Ředitelka domova seniorů U Biřičky v Hradci Králové Daniela Lusková však zdůraznila, že ani zdražení současné náklady nepokryje.

ilustrační snímek | foto: ČTK

Původně [nová úhradová vyhláška](#) ministerstva práce a sociálních věcí počítala se zdražením od nového roku až o 1200 korun za měsíc. Nakonec se však částka může vyšplhat až na 1800 korun.

„Ne vždy platí, že skutečná výše úhrady od klientů bude dosahovat maximální sazby. Jde o možnost, nikoliv o povinnost. Poskyvatelé sociálních služeb podle našich zkušeností přihlížejí také k individuálním možnostem klientů,“ řekl ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka.

„Příjmy narostly letos celkem třikrát“

Maximální možná denní pobytová sazba od nového roku vzroste z 250 na 280 korun a podobně i strava z 205 korun na 235 korun. Celkově tak za jídlo a ubytování bude možné nově účtovat seniorovi až 415 korun.

Zvýšení úhrad za sociální služby

Typ sociální služby	Úhrada za stravu				Ubytování		Služby osobní asistence, průvodcovské a předčitatelské služby a další podpora a pomoc		
	Aktuální výše v Kč		Výše platná od 1. 1. 2023 v Kč		Aktuální výše v Kč	Výše platná od 1. 1. 2023 v Kč	Aktuální výše v Kč za 1 hodinu péče	Výše platná od 1. 1. 2023 v Kč za 1 hodinu péče	
	celodenní	oběd	celodenní	oběd				Méně než 80 hodin/měsíc	Více než 80 hodin/měsíc
Služby sociální	205	95	235	105	250	280	135	155	135

prevence*							
Azylové domy	205	95	235	105	150 (u rodin 120/dosp 80/dítě)	170 (u rodin 140/dosp 90/dítě)	
Dům na půl cesty					150	170	
Služby následné péče a terapeutické komunity	205	95	235	105	220	240	

Vyhláška se podle resortu práce a sociálních věcí také promítá do zvýšení maximální hodinové úhrady za poskytnutou péči a do zvýšení sazby za dílčí činnosti v rámci pečovatelské služby. Podle ministerstva je ale navýšení nezbytné, a to především s ohledem na současný růst cen.

„Celková výše nákladů sektoru sociálních služeb za dobu, po kterou se neměnila výše maximálních úhrad, stoupla ze 49 miliard korun (v roce 2019) na více než 80 miliard korun (odhad roku 2022). Růst provozních nákladů je vidět především u pobytových sociálních služeb,“ stojí ve zprávě ministerstva s tím, že v letošním roce náklady narostly o desítky procent a poskytovatelé odůvodněně varují, že by již nemuseli být schopni zajistit své fungování.

Novelou vyhlášky bude však podle resortu zachována ekonomická dostupnost pro klienty. „Jde převážně o seniory, jejichž příjmy narostly letos celkem třikrát, dohromady v průměru o 16,2 procenta. Značná část z nich si tak zachová kupní sílu srovnatelnou s rokem 2021,“ komentoval dále Jurečka.

V energetické chudobě žije skoro milion lidí. Počet naroste, otázkou je o kolik

Resort také poukázal na to, že stále půjde o výrazně „dotované“ ceny, což je podle něj zjevné například na maximální úhradě za kompletní oběd, která bude stanovena ve výši 105 korun, tedy hluboko pod průměrnou tržní cenou, která se dnes pohybuje zhruba na 150 korunách.

Podle prezidenta Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiřího Horeckého je zvýšení úhrad také reakcí na zvyšování starobních důchodců, které má sloužit právě k úhradě těchto vyšších nákladů. „V případě stravovacích limitů je to také nutné, aby se v rámci takzvané stravovací jednotky mohla zachovat kvalitní a pestrá strava,“ uvedl pro iDNES.cz Horecký.

Současně uvedl, že náklady na energie se u většiny poskytovatelů zvýšily o 150 až 300 procent. Potraviny za posledních 12 měsíců až o 30 až 50 procent. „A k 1. září došlo také ke zvýšení platů provozních a technického personálu o 10 procent,“ doplnil šéf asociace s tím, že předpokládá, že většina pobytových služeb zvýší úhrady za stravovací a ubytovací služby.

15 procent lidem zůstane

„Zejména u stravy to udělají téměř všichni, byť ne všichni využijí ten maximální strop. U terénních služeb navýšení využije menší počet poskytovatelů než u služeb pobytových a zvyšování úhrad bude spíše postupné v průběhu roku,“ komentoval.

U lidí, kteří jsou odkázáni na služby v rozsahu nad 80 hodin měsíčně, některé úhrady zůstanou naopak zcela nezměněné. „Existuje skupina lidí, kteří musí čerpat více hodin péče. Jde především o lidi se zdravotním postižením, kteří chtějí žít nezávisle. Velmi důležité je, že jim i po novele úhradové vyhlášky zůstanou sociální služby dostupné úplně stejně, jako tomu bylo dosud,“ doplnil ministr Jurečka.

Hranice 80 hodin péče za měsíc zohledňuje třeba potřeby rodin pečujících o lidi náročné na péči. „Ti nečerpají tak vysoký počet hodin péče, ale obvykle více než 80 hodin za měsíc, a zbytek příspěvku je využit na zabezpečení péče rodinou. Proto je hranice nastavena právě na 80 hodin měsíčně,“ upozornil resort.

Zvýšení úhrad u úkonů v rámci pečovatelské služby

Úkon	Aktuální výše v Kč	Výše platná od 1. 1. 2023 v Kč
Dovoz nebo donáška jídla	40	50
Velký nákup	140	160
Praní a žehlení prádla	80 (za 1 kg)	90 (za 1 kg)

Rovněž zůstává zachován zákonem stanovený minimální zůstatek z příjmu klienta. Podle resortu tak změna nebude mít zásadní dopad ani na lidi s nižšími důchody.

V případě pobytových služeb platí tedy takzvané pravidlo 15 procent zůstatku. Od příjmu například seniora se oddělí 15 procent a zbytek důchodu je použit na úhradu stravovacích a ubytovacích služeb. „Pokud tento zbytek na úhradu nestačí, pak se úhrada sníží a rodina seniora má možnost tento rozdíl doplatit,“ vysvětlil Horecký z asociace poskytovatelů sociálních služeb.

V případě terénních a ambulantních služeb se na návrh asociace zavádí takzvaná pásmová regulace. „Klientovi, který využije více než 80 hodin péče měsíčně zůstává současná cena, takže 135 korun za hodinu péče. U klientů, kteří mají méně než 80 hodin může poskytovatel těchto služeb cenu navýšit až na 155 korun za hodinu péče,“ doplnil Horecký.

Zdražuje všechno, zní z domova pro seniory

Redakce iDNES.cz oslovila i samotné domovy pro seniory. Ředitelka domova pro seniory U Biřičky v Hradci Králové a současně viceprezidentka Asociace poskytovatelů sociálních služeb Daniela Lusková pro iDNES.cz uvedla, že domov zdraží o maximální možné částky, které umožní novela vyhlášky. Podle jejích slov to však stejně současné vysoké náklady nepokryje. Zdražovat domov plánuje o 40 nebo 60 korun denně.

Ředitelka plzeňského domova pro seniory Senior residence Terasy Milada Brašnová pro iDNES.cz řekla, že se zdražuje všechno a kromě nákladů, které mají senioři doma, jako jsou energie a potraviny, platí domov i jiné věci. Především pak za zaměstnance, za aktivizaci klientů, za požární zajištění budov či revize a servis zařízení, kde rovněž rostou ceny.

„A pokud jde o množství a kvalitu potravin, jsem přesvědčena, že doma tak bohatou a vyváženou stravu senioři nemají,“ uvedla dále Brašnová. Podle jejích slov úhrady od klientů za pobyt a stravu pokrývají zhruba 23 procent nákladů na pobytovou sociální službu.

Už 188 tisíc lidí. Počet žádostí o příspěvek na bydlení skokově narostl

„Příspěvek na péči se v našem případě podílí 25 procenty a to je vysoký podíl, protože převážná většina klientů má příspěvek na péči ve III. a IV. stupni. Z uvedeného je zřejmé, že senioři si v pobytové službě zaplatí méně než 50 procent nákladů, které je potřeba na jejich péči vynaložit!“ zdůraznila Brašnová s tím, že by bylo správné, aby vyhláška kopírovala valorizaci důchodů.

Na valorizaci důchodů a zdražování upozornila i mluvčí domovů pro seniory SeneCura Lucie Vaněčková. „Celý proces by určitě bylo možné automatizovat,“ uvedla pro iDNES.cz s tím, že kromě zdražování energií dochází také k navýšení cen za likvidaci odpadu a ostatní externí služby.

Úhrady by měly být navyšované pravidelně

Podle předsedkyně Rady seniorů Lenky Desatové je třeba vidět, že se úhrady za pobyt a stravu neměnily osm let, a to až do letoška. Ceny ovšem rostly, ačkoli zdaleka ne tak rychle jako v současné době. Do toho přišel ještě problém s energiemi, v první fázi po pádu Bohemia Energy, a provozovatelé těchto zařízení se dostali do situace, že prostě neměli finance.

„Řešili to třeba omezením počtu jídel, někde nekupovali ovoce, takže kvalita péče klesala. To je stav, který si rovněž nepřejeme. Takže je třeba hledat rozumný kompromis. Podle našeho názoru by měly i tyto úhrady být navyšované pravidelně, aby byla zachována jejich kvalita,“ uvedla Desatová.

Rovněž však zdůraznila, že úhrady za pobyt a stravu nesmí růst více než peníze. „Takže rozumíme tomu, proč se úhradová vyhláška mění, je ale třeba myslet i na případy, kdy senior finance jednoduše nemá, aby nezůstal na ulici,“ varovala.

Desatová rovněž poukázala na 15procentní zákon. Pokud má například senior důchod 12 tisíc korun, musí být úhrada stanovena na 9 600 korun, s tím, že rodina seniora může na dobrovolné bázi tento rozdíl doplácet. „Pokud rodina finance nemá, doplácí rozdíl zřizovatel,“ vysvětlila dále s tím, že právě na Radu seniorů se obrací lidé, kteří z navýšení úhrad mají strach.

Recese a stále vysoká inflace, předvídají analytici vývoj české ekonomiky

„Každý konkrétní případ řešíme, pokud je to nutné, přímo s asociací poskytovatelů sociálních služeb. Občas samozřejmě narazíme na to, že si klient špatně vykládá vyhlášku, nebo nám prostě neřekne úplně celou pravdu. Proto říkám, že je třeba ke každému přistupovat individuálně,“ popsala Desatová.

Rada podle jejích slov například řešila dotazy lidí, kteří se obávali, zda jim bude důchod na pobyt stačit. „Řešili jsme i případy, kdy nyní spolufinancuje pobyt rodina, ale už si to kvůli vysokým nákladům na energie nemůže dovolit a báli se, aby senior nezůstal na ulici,“ dodala Desatová.

Autor: [van](#)